

ZACHODNIOPOMORSKI
PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
.....w. SZCZECINIE.....

72-300 Szczecin, ul. Spedybarska 6/7
Poczta Zachodniopomorskiego Państwowego
Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego
tel. 91 467 46 41

NHK.1611.1.2024

Szczecin, dn. 17 stycznia 2025 r.

(znak sprawy)

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

- I. **Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:**
Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Gryficach, ul. Nowy Świat 6, 72-300 Gryfice.
- II. **Skład komisji przeprowadzającej kontrolę:**
(stopień, imię, nazwisko, stanowisko służbowe kontrolera, komórka organizacyjna, Kierownik Zespołu Kontrolującego):
 - mgr inż. Gabriela Gul, Starszy Asystent Oddziału Higieny Komunalnej Działu Nadzoru Sanitarnego Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Szczecinie - Kierownik Zespołu Kontrolującego;
 - mgr Magdalena Rybakowska, Starszy Asystent Oddziału Higieny Komunalnej Działu Nadzoru Sanitarnego Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Szczecinie.
- III. **Nr upoważnienia kontrolera/kontrolerów:**
nr ZPWIS.057.5.12.2024 z dnia 18.10.2024 r. wydanego przez Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie.
- IV. **Osoby udzielające wyjaśnień w trakcie kontroli:**
(imię, nazwisko, stanowisko służbowe)
 - Sylwia Frątczak - Kierownik Sekcji Higieny Komunalnej.
- V. **Podstawa prawna przeprowadzania kontroli w trybie zwykłym:** art. 6 ust. 5 pkt. 1 oraz art. 16 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 224) w związku z planem kontroli jednostek organizacyjnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. zachodniopomorskiego na rok 2024.
- VI. **Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:** 23.10.2024 r.
- VII. **Okres objęty kontrolą:** 01.01.2023 r. – do dnia kontroli
- VIII. **Zakres kontroli:**
 - 1) bieżący nadzór nad warunkami higieniczno - sanitarnymi w obszarze wydawania pozwoleń na przeprowadzenie ekshumacji w okresie od dnia 01.01.2023 r. do dnia kontroli;
 - 2) realizacja zaleceń zawartych w wystąpieniu pokontrolnym znak: ZPWIS.1611.2.2018 z dnia 30.08.2018 r.
- IX. **Akty prawne na podstawie, których dokonano ustaleń w toku kontroli (bez wskazania publikatorów, oceny badanych zagadnień dokonano z uwzględnieniem brzmienia treści przepisów obowiązujących w okresach objętych czynnościami kontrolnymi):**
 - ustawa z dn. 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego;
 - ustawa z dn. 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
 - ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych;

- ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
- ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo Przedsiębiorców;
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi;
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich.

X. Ustalenia kontroli wraz z zakresem stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień, spostrzeżeń.

Realizacja zaleceń z poprzedniej kontroli:

Ostatnia kontrola została przeprowadzona w dniach 17.05.2018 r. oraz 21.05.2018 r. Tryb kontroli: kontrola kompleksowa działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gryficach. Wyniki kontroli zestawione zostały w Wystąpieniu Pokontrolnym znak: ZPWIS.1611.2.2018 z dnia 30.08.2018 r.

W wyniku przeprowadzonej ww. kontroli wydano zalecenia:

Zalecenie 1. W zawiadomieniach o wszczęciu postępowania w sprawie obciążenia podmiotu kontrolowanego opłatą za czynności kontrolne przywoływać art. 36 ust. 2 ustawy o PIS - **wykonano**.

Dowody: HK.9020.1.438.2023, HK.9020.1.175.2023, HK.9020.1.613.2023, HK.9020.575.2023, HK.9020.1.633.2023, HK.9020.136.2023, HK.9020.1.415.2023, HK.9020.1.170.2023, HK.9020.1.222.2023, HK.9020.1.364.2024, HK.9020.1.431.2024, HK.9020.1.447.2024.

Zalecenie 2. W rozstrzygnięciu uzasadnienia prawnego decyzji – rachunków przywoływać brzmienie art. 36 ust. ustawy o PIS - **wykonano**.

Dowody: HK.9020.1.577.2023, HK.9020.1.308.2023, HK.9020.1.191.2024, HK.9020.1.572.2023, HK.9020.1.245.2024, HK.9020.1.404.2023, HK.9020.1.588.2023, HK.9020.1.170.2023, HK.9020.1.242.2024, HK.9020.1.175.2023, HK.9020.1.360.2023, HK.9020.1.32.2023, HK.9020.1.18.2024.

Zalecenie 3. W decyzjach – rachunkach, przy ustalaniu kwoty, precyzować wysokość kosztów pośrednich i bezpośrednich - **wykonano**.

Dowody: HK.9020.1.175.2023, HK.9020.1.438.2023, HK.9020.1.415.2023, HK.9020.1.633.2023, HK.9020.1.242.2024, HK.9020.1.136.2023, HK.9020.1.170.2023, HK.9020.1.575.2023, HK.9020.1.222.2023.

Zalecenie 4. Nie wydawać decyzji z art. 155 k.p.a. w sytuacji, w której wniosek strony został nadany po upływie terminu określonego do wykonania nakazów - **nie oceniano z uwagi na zmianę przepisów prawa**.

Zalecenie 5. W uzasadnieniu decyzji z art. 155 k.p.a. przywoływać uzasadnienie prawne i faktyczne – **wykonano**.

Dowody: HK.9020.1.81.2023, HK.9020.1.258.2024, HK.9020.1.446.2022, HK.9020.1.222.2023, HK.9020.1.486.2022, HK.9020.1.3.2022, HK.9020.1.32.2023, HK.9020.1.638.2023, HK.9020.1.577.2023.

Zalecenie 6. Decyzje merytoryczne wydawać z zachowaniem 7-dniowego terminu przewidzianego dla realizacji praw strony. Przy czym przy obliczaniu terminów dot. realizacji praw strony w prowadzonych postępowaniach wyjaśniających i administracyjnych, uwzględniać okres na czas realizacji usług pocztowych - **wykonano**.

Dowody: HK.9020.1.364.2024, HK.9020.1.447.2024, HK.9020.1.431.2024, HK.9020.1.580.2024.

Zalecenie 7. W przypadku wezwania stron postępowania do uzupełnienia w określonym terminie braków formalnych zapewnić w dokumentacji sprawy potwierdzenie doręczenia wezwania - **wykonano**.

Dowód: HK.9020.2.36.2023.

Zalecenie 8. W zakresie przedmiotowym kontroli warunków przeprowadzanych ekshumacji uwzględniać warunki przewozu (transportu) zwłok/szczątków oraz zapewnić spójność zapisów zakresu przedmiotowego kontroli, pomiędzy protokołem kontroli oraz upoważnieniem do przeprowadzenia czynności kontrolnych - **wykonano**.

Dowody: 3-HK-20.11.2023, 18-HK-19.02.2024, 75-HK-21.09.2023, 210-HK-18.07.2023, 62-HK-29.09.2023, 55-HK-17.03.2023, 48-HK-26.01.2023, 218-HK-27.09.2023.

Zalecenie 9. W przypadku kontroli warunków przeprowadzania ekshumacji i wynikającego z niej przewozu zwłok/szczątków, dokonywać w protokole kontroli zapisów dot. środka transportu przeznaczonego do przewozu zwłok/szczątków – **nie wykonano**.

Dowody: 13-HK-17.01.2023, 26-HK-29.02.2024, 3-HK-20.11.2023, 75-HK-21.09.2023, 62-HK-29.09.2023, 55-HK-17.03.2023, 48-HK-26.01.2023, 218-HK-27.09.2023.

Zalecenie 10. Przeprowadzać pełną weryfikację pod względem formalnym złożonego wniosku w sprawie wydania zezwolenia na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków, w szczególności co do ustalenia kręgu osób uprawnionych do występowania z wnioskiem w przedmiotowej sprawie – **nie wykonano**.

Dowody: 3-HK-20.11.2023, 13-HK-17.01.2023, 15-HK-09.01.2023, 33-HK-22.03.2024, 49-HK-15.09.2023, 59-HK-07.09.2023, 64-HK-31.05.2024, 68-HK-15.09.2023, 82-HK-31.07.2024, 98-HK-24.09.2024, 121-HK-05.10.2023, 10-HK-09.01.2023, 14-HK-09.01.2023, 14-HK-16.01.2024, 19-HK-12.01.2024, 21-HK-05.01.2023, 35-HK-23.02.2024, 48-HK-26.01.2023, 52-HK-02.06.2023, 55-HK-17.03.2023, 69-HK-03.08.2023, 84-HK-12.08.2024, 91-HK-25.09.2024, 94-HK-27.09.2024, 164-HK-09.10.2023, 212-HK-09.11.2023.

Zalecenie 11. W postępowaniach administracyjnych prowadzonych wobec współników spółki cywilnej dokonywać prawidłowego oznaczenia stron postępowania - **wykonano**.

Dowody: HK.9020.1.342.2024, HK.9020.1.170.2023.

Zalecenie 12. Przestrzegać terminowości zafatwiania spraw, zgodnie z wymogami zasad określonych w przepisie art. 35 i 36 k.p.a. Natomiast w przypadku niezafatwienia sprawy w terminie zawiadamiać strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin jej zafatwienia oraz pouczając o prawie do wniesienia odwołania (nie dot. przypadków gdy sprawa musi zostać zafatwiona niezwłocznie, np. przy zastosowaniu rygoru natychmiastowej wykonalności) - **wykonano**.

Dowody: HK.9020.1.547.2023, HK.9020.1.5.2023, HK.9020.1.89.2024, HK.9020.1.473.2024.

Zalecenie 13. W decyzjach administracyjnych uzasadnienie decyzji sporządzać w sposób zapewniający spełnienie wymagań określonych w przepisie art. 107 k.p.a. w zakresie uzasadnienia prawnego i uzasadnienia faktycznego – **nie wykonano**.

Dowody: HK.9020.1.308.2023, HK.9020.1.94.2022, HK.9020.1.62.2023, HK.9020.1.245.2024, HK.9020.1.441.2023, HK.9020.1.404.2023, HK.9020.1.357.2023, HK.9020.1.575.2023, HK.9020.1.738.2023, HK.9020.1.185.2023, HK.9020.1.360.2023, HK.9020.1.613.2023, HK.9020.1.415.2023, HK.9020.1.6.2024, HK.9020.1.136.2023, HK.9020.1.251.2024.

Zalecenie 14. W decyzjach administracyjnych wydanych w oparciu o przepis art. 155 k.p.a. zawierać prawidłowe uzasadnienie prawne i faktyczne decyzji, przy jednoczesnym uwzględnieniu przepisów art. 107 § 4 k.p.a., zgodnie z którym organ może odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględni ona w całości żądanie strony - **nie oceniano z uwagi na brak ww. dokumentacji**.

Zalecenie 15. Pobierania opłat w formie decyzji – rachunku za czynności kontrolne dokonywać w oparciu o protokół kontroli w wyniku, których stwierdzono naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych – **wykonano**.

Dowody: HK.9020.1.308.2023, HK.9020.1.94.2023, HK.9020.1.191.2024, HK.9020.1.613.2023, HK.9020.1.32.2023, HK.9020.1.575.2023, HK.9020.1.738.2023, HK.9020.1.582.2023, HK.9020.1.415.2023, HK.9020.1.138.2023, HK.9020.1.588.2023, HK.9020.1.251.2024, HK.9020.1.357.2023, HK.9020.1.404.2023, HK.9020.1.62.2023, HK.9020.1.572.2023, HK.9020.1.441.2023.

Ocena prowadzenia postępowania administracyjnego w zakresie wydawania decyzji dot. udzielenia zgody na przeprowadzenia ekshumacji

W kontrolowanym okresie w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gryficach wydano 116 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków. Ocenie poddano 50% ww. decyzji wydanych przez PPIS w Gryficach. Z analizy pobranej dokumentacji

wynika, że na 28 przeprowadzonych kontroli warunków ekshumacji, w 20 przypadkach kontroli poddano ekshumację szczątków po okresie ich mineralizacji.

Dokumentacja spraw – gromadzona jest w sposób umożliwiający kontrolę jej przebiegu oraz terminów załatwienia na każdym etapie postępowania. W połowie ocenianych spraw znajdują się prawidłowo i kompletnie wypełnione wnioski wraz z załącznikami, zawierające istotne do załatwienia sprawy informacje. W 26 ocenianych postępowaniach nie przeprowadzano pełnej weryfikacji złożonego wniosku, w tym co do ustalenia kręgu osób uprawnionych do przeprowadzenia ekshumacji w myśl art. 10 ust. 1 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych w odniesieniu do osób ujawnionych we wniosku i/lub dokumentacji związanej. Zgodnie z art. 66a § 1 k.p.a. do akt sprawy postępowań administracyjnych załączane są prowadzone na bieżąco zgodnie z obowiązującym wzorem metryki sprawy. Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie zwraca uwagę na konieczność poprawy treści wymagań dot. ekshumacji ujętych w decyzji (ujętych w uzasadnieniu decyzji), m. in. w zakresie obecności upoważnionego przedstawiciela PPIIS oraz określenia wymagań jakie mają zostać spełnione w odniesieniu do konkretnego przypadku biorąc pod uwagę m.in. przeprowadzoną analizę ryzyka a tym samym zasadność przeprowadzenia czynności kontrolnych, indywidualność każdego postępowania. Warunki przeprowadzenia ekshumacji powinny być skonkretyzowane i obejmować wszystkie aspekty prac ekshumacyjnych, w tym przewóz zwłok/szczałków.

Terminowość wydawania – postępowania administracyjne prowadzone są sprawnie, sprawy załatwiane są w terminach określonych w art. 35 k.p.a.

Dowody doreczania stronie – decyzje dostarczane są stronom za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, zgodnie z wymaganiami art. 39 k.p.a.

Inne wynikające z Kodeksu postępowania administracyjnego: prowadząc postępowanie administracyjne zapewniono stronom czynny udział w prowadzonym postępowaniu, zgodnie z art. 10 § 1 k.p.a., wskazany stronom 7 - dniowy termin jest wystarczający do zapoznania z aktami sprawy, dostarczenia dowodów lub złożenia wyjaśnień.

Nieprawidłowość 1

Brak ustalenia wszystkich stron postępowania w sprawie ekshumacji. Brak w aktach dokumentów potwierdzających działanie organu w odniesieniu do art. 10 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (krąg osób uprawnionych do współdecydowania o ekshumacji), m.in. co do osób ujawnionych we wniosku/dokumentacji związanej (akty stanu cywilnego, zwrotne potwierdzenia odbioru) lub w trakcie postępowania. Dowody: 3-HK-20.11.2023, 13-HK-17.01.2023, 15-HK-09.01.2023, 33-HK-22.03.2024, 49-HK-15.09.2023, 59-HK-07.09.2023, 64-HK-31.05.2024, 68-HK-15.09.2023, 82-HK-31.07.2024, 98-HK-24.09.2024, 121-HK-05.10.2023, 10-HK-09.01.2023, 14-HK-09.01.2023, 14-HK-16.01.2024, 19-HK-12.01.2024, 21-HK-05.01.2023, 35-HK-23.02.2024, 48-HK-26.01.2023, 52-HK-02.06.2023, 55-HK-17.03.2023, 69-HK-03.08.2023, 84-HK-12.08.2024, 91-HK-25.09.2024, 94-HK-27.09.2024, 164-HK-09.10.2023, 212-HK-09.11.2023.

Nieprawidłowość 2

Brak weryfikacji złożonego wniosku pod kątem stopnia pokrewieństwa osoby wnoszącej i tym samym uprawnienia jej do złożenia wniosku. Brak dokumentów potwierdzających stopień pokrewieństwa wnioskodawcy w stosunku do osoby ekshumowanej.

Dowody: 15-HK-09.01.2023, 23-HK-20.02.2024, 49-HK-15.09.2023, 54-HK-09.08.2023, 64-HK-31.05.2024, 76-HK-05.09.2024, 88-HK-12.08.2024, 208-HK-01.03.2023, 19-HK-12.01.2024, 48-HK-26.01.2023, 69-HK-03.08.2023, 75-HK-05.09.2024, 84-HK-12.08.2024, 91-HK-25.09.2024, 122-HK-05.10.2023, 164-HK-09.10.2023, 212-HK-09.11.2023, 218-HK-27.09.2023.

Nieprawidłowość 3

Brak oceny analizy ryzyka w odniesieniu do celowości prowadzenia czynności kontrolnych w czasie trwania ekshumacji wykonywanych po okresie mineralizacji zwłok. Ekshumacja zwłok po okresie mineralizacji w większości przypadków nie niesie bezpośredniego zagrożenia zdrowia, życia lub środowiska, wobec czego nadzór nad takimi ekshumacjami powinien zostać poprzedzony analizą ryzyka, w której pod uwagę należy wziąć np. datę zgonu osoby ekshumowanej i innych osób pochowanych w tym samym grobie, właściwości powierzchni grzebalnej cmentarza.

Dowody: 3-HK-20.11.2023, 8-HK-10.03.2023, 14-HK-09.01.2023, 15-HK-09.01.2023, 21-HK-05.01.2023, 23-HK-18.01.2023, 49-HK-15.09.2023, 52-HK-02.06.2023, 54-HK-09.08.2023, 55-HK-17.03.2023, 56-HK-04.05.2023, 58-HK-01.03.2023, 59-HK-07.09.2023, 69-HK-03.08.2023, 188-HK-16.10.2023, 210-HK-18.07.2023, 218-HK-27.09.2023, 18-HK-19.02.2024, 31-HK-20.03.2024, 35-HK-23.02.2024.

Nieprawidłowość 4

W sprawie zakończonej decyzją zezwalającą na przeprowadzenie ekshumacji nie podjęto czynności wyjaśniających w związku z brakiem informacji w skróconym odpisie aktu zgonu dot. stanu cywilnego zmarłej osoby ekshumowanej.

Dowód: 80-HK-31.07.2024.

Nieprawidłowość 5

Brak podjęcia czynności w zakresie usunięcia braków formalnych we wnioskach dot. zgody na przeprowadzenie ekshumacji oraz dokumentach do niego załączonych wypełnionych w sposób niekompletny, m.in. brak stopnia pokrewieństwa osób wskazanych we wniosku do osoby ekshumowanej, brak zaznaczenia przedmiotu ekshumacji, pominięcie uzasadnienia wniosku.

Dowody: 23-HK-20.02.2024, 23-HK-18.01.2023, 49-HK-15.09.2023, 56-HK-04.05.2023, 68-HK-15.09.2023, 75-HK-21.09.2023, 82-HK-31.07.2024, 208-HK-01.03.2023, 210-HK-18.07.2023, 21-HK-05.01.2023, 48-HK-26.01.2023, 69-HK-03.08.2023, 206-HK-06.11.2023, 212-HK-09.11.2023.

W nawiązaniu do poprzedniej nieprawidłowości Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie podkreśla, iż zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 1 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych zgoda na ekshumację może zostać wydana na

umotywowaną prośbę osób uprawnionych. Wniosek, w którym brak jest wpisania uzasadnienia nie spełnia warunków ustawy wskazanych powyżej.

Nieprawidłowość 6

Naruszenie przepisu art. 130 § 1 k.p.a. poprzez dopuszczenie wykonania decyzji zezwalającej na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków ludzkich przed jej uprawomocnieniem, w sytuacji gdy nie zostały spełnione ku temu przesłanki, o jakich mowa w art. 130 § 4 k.p.a. W części ocenianej dokumentacji niewłaściwie przyjęto, że pisma strony dot. nie wnoszenia uwag do wydanej decyzji są oświadczeniami o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania. W aktach przywołanych spraw znajduje się decyzja, która pomimo prawidłowego zaadresowania i dwukrotnego awizowania nie została podjęta przez adresata i wróciła do organu. Powyższemu adresatowi pomimo nie podjęcia korespondencji przysługuje prawo do wniesienia odwołania w terminie 14 dni. Zgodnie z art. 44 § 4 k.p.a. w przypadku nieodebrania przez stronę prawidłowo awizowanej korespondencji, doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia okresu, o którym mowa w § 1, a pismo pozostawia się w aktach sprawy.

Dowody: 8-HK-10.03.2023, 26-HK-29.02.2024, 33-HK-22.03.2024, 18-HK-19.02.2024, 62-HK-29.09.2023, 25-HK-13.02.2024, 31-HK-20.03.2024, 80-HK-05.10.2023.

Nieprawidłowość 7

W decyzjach zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków ludzkich wraz z ich przewozem na odległość większą niż 60 km brak jest wskazań dot. szczegółowych warunków transportu wynikających z Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. *w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi*, w tym konieczności opieczutowania trumny przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gryficach.

Dowody: 82-HK-31.07.2024, 219-HK-27.09.2023, 210-HK-18.07.2023, 13-HK-17.01.2023, 26-HK-29.02.2024, 206-HK-06.11.2023.

Nieprawidłowość 8

W decyzjach administracyjnych i protokołach kontroli brak zapisu dot. miejsca kremacji ekshumowanych zwłok/szczątków. Informacja ta jest istotna z uwagi na odległość pomiędzy cmentarzem a krematorium, od którego uzależniony jest sposób postępowania z trumną ekshumacyjną podczas przewozu, np. konieczność opieczutowania.

Dowody: 19-HK-12.01.2024, 77-HK-22.02.2024, 87-HK-30.08.2024.

Nieprawidłowość 9

W postępowaniach administracyjnych zakończonych decyzją zezwalającą na ekshumację zwłok przed upływem 2 lat od zgonu nie podjęto czynności mających na celu na ustalenie czy zgon nastąpił na skutek choroby zakaźnej, co stanowi naruszenie art. 15 ust. 3 ustawy *o cmentarzach i chowaniu zmarłych*.

Dowody: 219-HK-27.09.2023, 62-HK-29.09.2023, 80-HK-05.10.2023, 209-HK-24.08.2023.

Spostrzeżenie 1

W zawiadomieniu o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wydania zgody na przeprowadzenie ekshumacji jako podstawę prawną błędnie przywołuje się art. 27 ust. 1 oraz 36 ust. 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej mający zastosowanie w przypadku postępowań dot. naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych oraz związanych z tym opłat w postaci decyzji płatniczej.

Dowody: 3-HK-20.11.2023, 8-HK-10.03.2023, 14-HK-09.01.2023, 15-HK-09.01.2023, 21-HK-05.01.2023, 23-HK-18.01.2023, 49-HK-15.09.2023, 52-HK-02.06.2023, 54-HK-09.08.2023, 55-HK-17.03.2023, 56-HK-04.05.2023, 58-HK-01.03.2023, 59-HK-07.09.2023, 69-HK-03.08.2023, 188-HK-16.10.2023, 210-HK-18.07.2023, 218-HK-27.09.2023, 18-HK-19.02.2024, 31-HK-20.03.2024, 35-HK-23.02.2024, 26-HK-29.02.2024, 7-HK-19.01.2023, 10-HK-09.01.2023, 14-HK-09.01.2023, 14-HK-16.01.2024, 19-HK-12.01.2024, 21-HK-05.01.2023, 25-HK-13.02.2024, 31-HK-20.03.2024, 35-HK-23.02.2024, 48-HK-26.01.2023, 52-HK-02.06.2023, 55-HK-17.03.2023, 58-HK-01.03.2023, 62-HK-29.09.2023, 69-HK-03.08.2023, 75-HK-05.09.2024, 77-HK-22.02.2024, 80-HK-05.10.2023, 84-HK-12.08.2024, 87-HK-30.08.2024, 91-HK-25.09.2024, 94-HK-27.09.2024, 122-HK-05.10.2023, 164-HK-09.10.2023, 206-HK-06.11.2023, 209-HK-24.08.2023, 212-HK-09.11.2023, 218-HK-27.09.2023.

Ocena dokumentowania przebiegu czynności kontrolnych w zakresie nadzoru nad warunkami ekshumacji prowadzonych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gryficach:

Czynności kontrolne dot. warunków przeprowadzania ekshumacji zazwyczaj realizowane były w myśl art. 35 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tj. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gryficach upoważniał swoich pracowników do wykonywania w jego imieniu czynności kontrolnych. Z przeprowadzonych czynności kontrolnych sporządzano protokół kontroli, zawierający zapisy dot. warunków przeprowadzenia prac ekshumacyjnych.

Nieprawidłowość 10

Nadzór nad prowadzonymi pracami ekshumacyjnymi odbywał się w późnych godzinach rannych i przedpołudniowych np.: 10:50-11:20, 12:05-12:50 10:35-11:20, co pozostaje w sprzeczności z zapisem § 12 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.

Dowody: 7-HK-19.01.2023, 10-HK-09.01.2023, 14-HK-09.01.2023, 15-HK-09.01.2023, 21-HK-05.01.2023, 23-HK-18.01.2023, 49-HK-15.09.2023, 52-HK-02.06.2023, 54-HK-09.08.2023, 56-HK-04.05.2023, 58-HK-01.03.2023, 69-HK-03.08.2023.

Nieprawidłowość 11

W protokołach kontroli w cz. I pkt 7 brak wskazania osób, obecnych w czasie czynności kontrolnych.

Dowody: 10-HK-09.01.2023, 14-HK-09.01.2023, 58-HK-01.03.2023, 218-HK-27.09.2023, 68-HK-15.09.2023, 15-HK-09.01.2023, 56-HK-04.05.2023, 75-HK-21.09.2023, 219-HK-27.09.2023, 210-HK-18.07.2023.

Nieprawidłowość 12

Podjęcie czynności kontrolnych przed upływem 7 dni od daty doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli na podstawie wniosków przedsiębiorców dla których nie udokumentowano wpływu do PPIS w Gryficach tj., brak pieczęci zawierającej datę wpływu wniosku do organu.

Dowody: 75-HK-21.09.2023, 219-HK-27.09.2023, 55-HK-17.03.2023, 69-HK-03.08.2023, 218-HK-27.09.2023.

Nieprawidłowość 13

Niewłaściwie przeprowadzona analiza ryzyka skutkująca brakiem kontroli przewozu zwłok i szczątków ludzkich oraz opieczutowania trumny po dokonanych ekshumacjach celem ich ponownego pochówku (przy przewozie powyżej 60 km), co stanowi naruszenie § 11 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.

Dowody: 13-HK-17.01.2023, 26-HK-29.02.2024, 206-HK-06.11.2023.

Nieprawidłowość 14

Z protokołów kontroli dot. nadzoru nad warunkami ekshumacji wykonywanych przed upływem 20 lat od zgonu wynika, iż upoważnieni przedstawiciele PPIS w Gryficach nie podjęli adekwatnych działań w przypadku umieszczania zwłok/szczątków w nowej trumnie, co stanowi naruszenie § 5 ust. 3 w którym wskazano, że zwłoki lub szczątki ekshumowane przed upływem 20 lat od dnia pochowania wydobywane są wraz z trumną, którą bez otwierania umieszcza się wyłącznie do tego przeznaczonej szczelnej skrzyni, wybitej blachą.

Dowody: 7-HK-19.01.2023, 10-HK-09.01.2023, 48-HK-26.01.2023, 75-HK-21.09.2023.

Nieprawidłowość 15

Czynności kontrolne w zakresie nadzoru nad ekshumacją przeprowadzone przed upływem 7 dni od daty doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, co stanowi naruszenie art. 48 ust. 2 *Prawo Przedsiębiorców*.

Dowody: 80-HK-05.10.2023, 3-HK-20.11.2023, 49-HK-15.09.2023, 54-HK-09.08.2023.

Nieprawidłowość 16

Pozostawienie podania strony w przedmiocie wygaszenia decyzji zezwalającej na przeprowadzenie ekshumacji bez rozpoznania.

Dowód: 209-HK-24.08.2023.

XI. Ocena skontrolowanej działalności (obszarów lub jednostki w skontrolowanym zakresie).

Działalność Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gryficach w kontrolowanym zakresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

XII. Przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Stwierdzone w obszarze higieny komunalnej nieprawidłowości dot. prowadzenia i dokumentowania czynności kontrolnych, postępowania administracyjnego na różnych etapach skutkowały odpowiednio dla podmiotów kontrolowanych naruszeniem ich praw, a dla organu brakiem właściwego udokumentowania przeprowadzonych czynności. Przyczynę ich upatruje się w sposobie organizacji pracy niedostosowanym do właściwości, wielości i złożoności spraw w obszarze. Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie zwraca uwagę na konieczność poprawy treści wymagań dot. ekshumacji ujętych w decyzji (ujętych w uzasadnieniu decyzji), m. in. w zakresie obecności upoważnionego przedstawiciela PPIS oraz określenia wymagań jakie mają zostać spełnione w odniesieniu do konkretnego przypadku biorąc pod uwagę m.in. przeprowadzoną analizę ryzyka a tym samym zasadność przeprowadzenia czynności kontrolnych, indywidualność każdego postępowania. Warunki przeprowadzenia ekshumacji powinny być skonkretyzowane i obejmować wszystkie aspekty prac ekshumacyjnych, w tym przewóz zwłok/szczątków.

XIII. Uwagi, wnioski, zalecenia w sprawie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości (uchybień).

zalecam:

1. Przeprowadzać pełną weryfikację pod względem formalnym złożonego wniosku w sprawie wydania zezwolenia na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczałtków, w szczególności co do ustalenia kręgu osób uprawnionych do występowania z wnioskiem w przedmiotowej sprawie.
2. Podczas weryfikacji wniosków w sprawie wydania zezwolenia na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczałtków ludzkich ustalać i potwierdzać stopień pokrewieństwa wnioskodawcy w stosunku do osoby ekshumowanej zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. *o cmentarzach i chowaniu zmarłych*.
3. Dokonywać analizy ryzyka w odniesieniu do celowości prowadzenia kontroli warunków ekshumacji wykonywanych po okresie mineralizacji zwłok, bądź ekshumacji spopielenych zwłok/szczałtków ludzkich.
4. W prowadzonym postępowaniu administracyjnym dot. wydania decyzji zezwalającej na przeprowadzenie ekshumacji, w sytuacji braku w dokumentacji sprawy aktu zgonu osoby ekshumowanej prowadzić postępowanie wyjaśniające, mające na celu pozyskanie udokumentowanych informacji odnośnie zgonu osoby ekshumowanej.
5. Przeprowadzać pod względem formalnym pełną weryfikację złożonych wniosków oraz załączonych do niego dokumentów, w sprawie wydania zezwolenia na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczałtków, w szczególności co do sposobu wypełnienia i podpisania wniosków oraz oświadczeń.

6. Ekshumacje przeprowadzać z zachowaniem 14-dniowego terminu przysługującego stronie na wniesienie odwołania od decyzji, jak stanowi art. 129 k.p.a.
7. W decyzjach zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków ludzkich wraz z ich przewozem na odległość większą niż 60 km wskazywać szczegółowe warunki transportu wynikające z Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, w tym konieczności opieczutowania trumny przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gryficach.
8. W decyzjach administracyjnych oraz protokołach kontroli z nadzoru nad pracami ekshumacyjnymi dokonywać zapisu dotyczącego miejsca kremacji ekshumowanych zwłok/szczątków.
9. W postępowaniach administracyjnych dot. wydania zgody na ekshumację zwłok przed upływem 2 lat od zgonu podejmować czynności mające na celu na ustalenie czy zgon nastąpił na skutek choroby zakaźnej.
10. Nadzór nad pracami ekshumacyjnymi prowadzić we wczesnych godzinach rannych zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi. W uzasadnionych przypadkach przyczynę przeprowadzenia ekshumacji w godzinach późniejszych dokumentować zapisami w protokole kontroli.
11. W cz. I pkt 7 protokołów kontroli dokonywać zapisu odnośnie osób w obecności, których przeprowadzono kontrolę.
12. Potwierdzać wpływ złożonych osobiście wniosków przedsiębiorców o przeprowadzenie kontroli sanitarnych poprzez opatrzenie datą wpływu do organu, pieczęcią na dokumencie wraz z uzupełnioną datą doręczenia.
13. W przeprowadzanej analizie ryzyka dot. celowości wykonania kontroli sanitarnej podczas ekshumacji uwzględniać wszystkie aspekty danego postępowania, w tym przewóz zwłok powyżej 60 km oraz związaną z tym konieczność opieczutowania trumny po dokonanej ekshumacji.
14. W przypadku stwierdzenia w ramach nadzoru nad warunkami ekshumacji nieprawidłowego postępowania ze zwłokami/szczątkami osób ekshumowanych podejmować stosowne działania zapobiegawcze.
15. Kontrolę przedsiębiorcy wszczynać z zachowaniem wymagań art. 48 ust. 2 ustawy *Prawo Przedsiębiorców*, zgodnie z którym kontrolę wszczyna się nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli.
16. Podanie strony w przedmiocie wygaszenia decyzji zezwalającej na przeprowadzenie ekshumacji rozpatrywać zgodnie z przepisami k.p.a.
17. W podstawie prawnej zawiadomień o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wydania zgody na przeprowadzenie ekshumacji nie przywoływać art. 27 ust. 1 oraz 36 ust. 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

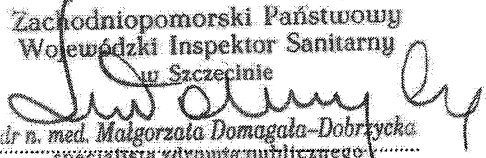
18. W przypadku kontroli warunków przeprowadzania ekshumacji i wynikającego z niej przewozu zwłok/szczątków, dokonywać w protokole kontroli zapisów dot. środka transportu przeznaczonego do przewozu zwłok/szczątków.
19. W decyzjach administracyjnych uzasadnienie decyzji sporządzać w sposób zapewniający spełnienie wymagań określonych w przepisie art. 107 k.p.a. w zakresie uzasadnienia prawnego i uzasadnienia faktycznego.

Jednocześnie wyznaczam termin 14 dni roboczych do złożenia informacji o wykonaniu zaleceń i podjętych działaniach, zmierzających do usunięcia opisanych powyżej nieprawidłowości.

Pouczenie:

Na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej informuje, że od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Zachodniopomorski Państwowy
Wojewódzki Inspektor Sanitarny
w Szczecinie

dr n. med. Małgorzata Domagała-Dobrzycka
specjalista zdrowia publicznego
podpis Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego
Inspektora Sanitarnego)